

MALTA

**QORTI TAL-APPELL
(Kompetenza Inferjuri)**

**ONOR. IMĦALLEF
LAWRENCE MINTOFF**

Seduta tal-4 ta' Novembru, 2020

Appell Inferjuri Numru 137/2018 LM

Vincent Degabriele bin-numru tal-karta tal-identità 0140953(M)
(“l-appellat”)

vs.

Bank of Valletta p.l.c. (C 2833) *(“is-soċjetà appellanta”)*
u Valletta Fund Management Limited (C 18603)
li mit-22 ta' Novembru 2016, bdiet tissejjaħ BOV Asset Management Ltd

Il-Qorti,

Preliminari

1. Dan huwa appell magħmul mill-intimata soċjetà **Bank of Valletta p.l.c.** [minn issa 'l quddiem “is-soċjetà appellanta”] mid-deċiżjoni mogħtija fit-12 ta'

Settembru, 2018, fil-każ numru 096/2017 u bl-okkju premess [minn issa 'l quddiem "id-deċiżjoni appellata"], mill-Arbitru għas-Servizzi Finanzjarji [minn issa 'l quddiem "l-Arbitru"], li permezz tagħha ddecieda dwar l-ilment tarrikorrent **Vincent Degabriele (K.I. numru 0140953M)** [minn issa 'l quddiem "l-appellat"], billi *ai termini* tal-paragrafu (iv) tas-subinċiż 26(3)(ċ) tal-Kap. 555 tal-Ligijiet ta' Malta ordna lis-soċjetà appellanta sabiex tħallas lill-appellat isomma ta' €4,934.40 (erbat elef disa' mija u erbgħa u tletin Euro u erbgħin ċenteżmu), bl-imgħaxijiet legali mid-data li fiha l-appellat ipprezenta l-ilment tiegħu quddiemu, sad-data tal-pagament effettiv u bl-ispejjeż kontra tagħha.

Fatti

2. Il-fatti ta' dan il-każ huma kważi kollha identiċi għal dak tal-appell deċiż minn din il-Qorti, kif diversament preseduta, fis-16 ta' Diċembru, 2019, fl-ismijiet **Finco Treasury Management Limited għall-kont u benefiċċju tal-Provinċjal Maltija tal-Agostinjani et vs. La Valette Funds SICAV p.l.c. et** (Appell numru 23/2018).

3. Għandu jingħad li fil-każ odjern l-appellat kien aċċetta l-offerta tas-soċjetà appellanta fil-24 ta' Ġunju, 2011, skont kif jirriżulta mill-kopja tal-*Form of Acceptance and Transfer* esebita *a fol.* 64 tal-atti, sabiex b'hekk huwa kien intitolat għall-ħlas tas-somma ta' €15,204.92 (ħmistax-il-elf mitejn u erba' Euro u tnejn u disgħin ċenteżmi) wara li huwa kien investa fil-fond magħruf bħala *La Vallette Multi Manager Property Fund* [minn issa 'l quddiem "LVMMPF"] isomma ta' (a) €18,011.00 (tmintax-il elf u ħdax-il Euro) skont il-kopja tal-

Contract Note a fol. 13 tal-atti; u (b) €11,000.92 (ħdax-il elf u tnejn u disgħin ċenteżmi) skont il-kopja tal-Contract Note a fol. 14 tal-atti; b'dana li sussegwentement biegh parti minn dak l-investment konsistenti f'9,337.069 ishma għall-valur ta' €10,000.00 (għaxart elef Euro).

Mertu

4. L-appellat intavola proċeduri quddiem l-Arbitru fis-6 ta' Lulju, 2017, kontra s-soċjetà appellanta u kontra s-soċjetà **Valletta Fund Management Limited (C18603) illum magħrufa bħala BOV Asset Management Ltd** [minn issa 'l quddiem "BAM"] permezz tal-preżentata ta' ilment, fejn filwaqt li rrileva li huwa kien investa fil-LVMMPF wara li huwa kien gie mħajjar minn impjegati tas-soċjetà appellanta fid-dawl tal-fatt li l-investment kien jagħti mgħax għoli. B'kollox huwa kien investa fil-LVMMPF is-somma komplessiva ta' €29,737.58 fejn sussegwentement fis-sena 2008 huwa biegh parti minnu u rċieva l-ammont ta' €10,000. L-appellat sostna li huwa ma kienx ingħata t-tagħrif kollu neċessarju fir-rigward ta' dan il-prodott u b'hekk huwa kien gie ttradut mis-soċjetà appellanta, tant hu hekk li tilef il-flus.

5. Is-soċjetà appellanta u l-BAM wiegħbu għall-ilment billi eċċepew is-segventi: preliminarjament (a) l-Arbitru ma kellux il-kompetenza skont il-ligi sabiex jieħu deċiżjoni fir-rigward tal-kuntratt ta' transazzjoni bejn il-partijiet; (b) l-Arbitru ma kellux jieħu konjizzjoni tal-ilment *ai termini* tal-para. (ċ) tas-subartikolu 21(2) tal-Kap. 555 tal-Ligijiet ta' Malta peress li kienet seħħet transazzjoni; (ċ) l-Arbitru ma setax jieħu konjizzjoni tal-każ peress li huwa kellu

s-setgħa li jittratta biss ilmenti mressqa minn “klijenti eligibbli”; (d) huma ma kinux il-legittimi kontraditturi; (e) l-appellat kien biegħ u ttrasferixxa d-drittijiet kollha tiegħu, anki dawk litigjużi, lis-soċjetà appellanta; (f) il-preskrizzjoni a tenur tal-artikolu 1222 u tal-artikoli 2153 u 2156 tal-Kap. 16 tal-Ligijiet ta’ Malta; (g) l-appellat kien iddikjara huwa stess li kien “*experienced investor*” u kien gie kklasifikat tali f’rapport magħmul minn Marccus Partners and Mazars Group kif inkarigati mill-MFSA; (g) hija ma kienet bl-ebda mod responsabbli għall-ħlas ta’ danni jew xort’oħra lill-appellat għal xi aġir allegatament illegali da parti tagħha; (ħ) l-ispejjeż tal-proċedura kellhom jitħallsu mill-appellat.

Id-Deciżjoni Appellata

6. L-Arbitru wasal għad-deciżjoni appellata wara li għamel is-segwent i konsiderazzjonijiet rilevanti għall-appell odjern:

“Eċċezzjonijiet Preliminari

Eċċezzjonijiet dwar Ġurisdizzjoni

Il-provdituri tas-servizz qajmu tlett eċċezzjonijiet dwar il-kompetenza fis-sens li l-Arbitru m’għandux jisma’ dan il-każ għaliex m’għandux il-kompetenza taħt il-liġi li jiddeciedi dwar kuntratt ta’ transazzjoni bejn il-partijiet li saret res judicata liema kwistjoni tista’ titqajjem biss quddiem il-Prim’Awla tal-Qorti Ċivili b’mod esklussiv; li għalhekk l-ilment huwa wieħed frivolu u vessatorju ai termini tal-Artikolu 21(2)(ċ) tal-Kap. 555 u fil-konfront tal-BOV l-ilmentatur mhux ‘klijent eligibbli’.

L-Arbitru ser jittratta dawn l-eċċezzjonijiet dwar kompetenza flimkien.

L-Arbitru għas-Servizzi Finanzjarji gie mwaqqaf permezz tal-Att XVI tal-2016 (Kap. 555 tal-Ligijiet ta’ Malta) li stabbilixxa l-kompetenza tiegħu. Għalhekk, il-kompetenza tal-Arbitru ma tiddependix fuq ir-rieda jew ix-xewqa tal-partijiet jew il-materja li dwarha jiġi mitlub jiddeciedi, iżda hija stabbilita fuq kriterji ogġettivi li l-legiżlatur deherlu li gżandu jstabbilixxi.

Skont il-Kap. 555 tal-Liġijiet ta' Malta, (fn. 25 Art. 21(1)(b) tal-Kap. 555) l-Arbitru għandu l-kompetenza li 'jisma' lmenti skont il-funzjonijiet tiegħu taħt l-Artikolu 19 (1) fir-rigward tal-imġiba ta' provditur tas-servizzi finanzjarji.' M'hemm l-ebda kwalifika dwar il-materja tal-ilment u l-Arbitru jista' jisma' kwalunkwe ilment imressaq minn klijent eliġibbli kontra provditur tas-servizzi finanzjarji dejjem fil-limiti tal-istess Att.

Dan huwa imsaħħaħ minn dak li hemm provdut fl-Artikolu 19 (1) fejn il-funzjoni primarja tal-Arbitru hija deskritta bħala dik li 'jittratta lmenti mressqa minn klijenti eliġibbli.' L-istess, m'hemm l-ebda limitazzjoni xi jkun l-ilment imressaq sakemm jaqa' fil-parametri tal-istess Kap. 555.

Għalhekk, it-test tal-kompetenza huwa li min iressaq l-ilment irid ikun 'klijent eliġibbli' u kontra min jitressaq l-ilment irid ikun 'provditur tas-servizzi finanzjarji' skont id-definizzjoni tal-Kap. 555.

'Klijent eliġibbli' huwa definit bħala: 'klijent li jkun konsumatur ta' provditur tas-servizzi finanzjarji, jew li lilu l-provditur tas-servizzi finanzjarji jkun offra li jipprovdi xi servizz finanzjarju, jew li talab il-provdiment ta' xi servizz finanzjarju minn provditur tas-servizzi finanzjarji.' (fn. 26 Kap. 555, Art.2) L-istess Artikolu jipprovdi li "klijent" għandu jinkludi, persuna fiżika, inklużi s-suċċessuri tagħha fit-titolu jew mikrointrapriża.'

Il-liġi tistabbilixxi wkoll min hu provditur tas-servizzi finanzjarji:

"provditur tas-servizzi finanzjarji" tfisser provditur tas-servizzi finanzjarji li jkun jew li jkun ġie liċenzjat jew awtorizzat xort'oħra mill-Awtorità għas-Servizzi Finanzjarji ta' Malta skont l-Att dwar l-Awtorità għas-Servizzi Finanzjarji ta' Malta jew kull liġi oħra tas-servizzi finanzjarji, inkluż iżda mhux limitat għal servizzi ta' investment, ibbankjar, istituzzjonijiet finanzjarji, karti ta' kreditu, pensjonijiet u assigurazzjoni...' (fn. 27 Ibid.)

L-ilmentatur odjern huwa klijent eliġibbli filwaqt li l-provdituri tas-servizz huma provdituri tas-servizz skont id-definizzjoni tal-Kap. 555 fuq citat.

Għalhekk, il-kompetenza tal-Arbitru tiskatta hekk kif jiġu sodisfatti dawn ir-rekwiżiti tal-liġi u, għaladarba tiskatta din il-kompetenza, l-Arbitru mhuwiex ristrett biex jisma' ilment, tkun xi tkun il-materja u l-kwalità tiegħu, basta jkun marbut ma' xi servizz fil-qasam tas-servizzi finanzjarji u mogħti minn provditur ta' servizz li jaqa' taħt id-definizzjoni tal-liġi.

Il-legiżlatur bl-ebda mod ma illimita l-kompetenza tal-Arbitru ħlief għal dak li jipprovdi l-istess Att. Perezempju, l-Arbitru jista' jisma' każi li jmorru lura sal-1 ta'

Mejju 2004, (u mhux aktar), u 'jista' jagħti rimedju pekunjarju għal kull ilment sa massimu ta' €250,000.'

Li kieku l-legiżlatur ried jillimita l-kompetenza tal-Arbitru, fiċ-ċirkostanzi li qed jgħidu l-provdituri tas-servizz, allura kieku kien jagħmel hekk, imma dan il-legiżlatur m'għamlux.

Għalhekk l-Arbitru qed jiċhad l-eċċezzjonijiet dwar kompetenza u, għaladarba għie deċiż li l-ilmentatur huwa klijent eliġibbli u jista' iressaq l-ilment, allura, m'hemm xejn frivolu u vessatorju fl-ilment tiegħu u ser jikkunsidrah.

Issa l-Arbitru ser jittratta dak li qalu l-provdituri tas-servizzi finanzjarji li qed isostnu li l-każ huwa wieħed magħluq għaliex seħħet transazzjoni bejn il-partijiet liema transazzjoni għandha l-effett ta' res judicata bejn il-partijiet.

U, in sostenn ta' dan, il-provditur tas-servizz jagħmel referenza għal dak li jipprovdi l-Kodiċi Ċivili.

M'hemm l-ebda dubju li l-Bank kien qed joffri servizz fil-qasam tas-servizzi finanzjarji. Il-Bank mhuwiex kumpannija ordinarja li daħlet f'xi kuntratt sempliċi ma' kontraent ieżor, imma l-Bank huwa kumpannija li taħdem fil-qasam tas-servizzi finanzjarji u hija soġġetta għal skrutinju akbar, anke minn regoli ad hoc, li japplikaw f'dak il-qasam, dejjem biex jiġi protett l-investitur.

Dan għie enfasizzat mill-MFSA fir-rapport tagħha tat-22 ta' Ġunju 2012, (fn. 28 Report on the MFSA investigation into the sales practices by Bank of Valletta p.l.c. of the La Valette Multi-Manager Property Fund), fejn għamlitha ċara li l-BOV kien suġġett għall-guidelines applikabbli qabel l-2017 u l-Investment Services Rules minn Novembru 2007.

M'hemm l-ebda dubju lanqas li s-servizz jikkostitwixxi kuntratt bejn konsumatur u kummerċjant u, għalhekk, japplikaw għal din ir-relazzjoni ġuridika kemm liġijiet, regoli u regolamenti prattiċi u professjonali stabbiliti u linji gwida minn awtoritajiet superviżjonali nazzjonali u tal-Unjoni Ewropea, u anke liġijiet u Direttivi (fn. 29 Kap. 555, Art 19(3)(ċ)) li saru biex jagħtu protezzjoni lill-konsumatur.

Din ir-relazzjoni ġuridika li nħolqot bejn l-ilmentatur u l-Bank m'hijiex waħda regolata esklussivament mill-Kodiċi Ċivili u fejn si tratta relazzjoni bejn konsumatur u kummerċjant, japplikaw il-provedimenti tal-Kap. 378 tal-Liġijiet ta' Malta, u f'din ir-relazzjoni meta jintużaw espressjonijiet mhux ġusti, il-provedimenti tal-Kap. 378 jipprevalu fuq il-Kodiċi Ċivili u l-Kodiċi tal-Kummerċ. (fn. 30 Kap. 378, Art. 47(B))

L-Arbitru daħal fil-fond fuq din il-kwistjoni fil-Każ Nru. 028/2016 deciz minnu fit-23 ta' Frar 2018, (fn. 31 Link: <https://financiararbiter.org.mt/en/AboutUs/Documents/Decisions/2018/KAZ%20028-2016%20-%20CAE%20vs%20Bank%20of%20Valletta%20p.l.c.%20et.pdf>) u semma r-raġunijiet għalfejn ma seħhetx transazzjoni bejn il-Bank u l-konsumatur.

L-Arbitru spjega li anke skont decizjonijiet tal-Qorti tal-Appell, il-kuncett tal-pacta sunt servanda f'dawn il-każi fejn si tratta kuntratt bejn konsumatur u kummerċjant kellu l-limitazzjonijiet tiegħu. Spjega wkoll kif l-Offerta u l-kuntratt ta' Aċċettazzjoni saru f'ċirkustanzi fejn il-konsumatur ma kellux wisq għażla ħlief li jaċċetta din l-Offerta; u l-klawsoli tal-Offerta fil-bidu tagħha u l-klawsoli 2.9 u 3(a) tal-istess Offerta, kif ukoll kull fejn hemm li l-ilmentaturi kienu qed iċedu d-drittijiet litiġjużi tagħhom, jew li b'xi mod kienu qed iċedu kwalunkwe drittijiet li kellhom, għandhom jitqiesu klawsoli ingusti u pprojbiti u jitqiesu daqslikieku qatt ma ddaħħlu.

Ġaladarba dawn il-klawsoli tqiesu li m'għandhom l-ebda effett, għalhekk jitqies li ma seħhet l-ebda transazzjoni bejn l-ilmentatur u l-provdituri tas-servizz li teskludi lill-Arbitru milli jindaga l-mertu tal-każ.

Peress li l-Arbitru daħal fil-fond fuq din il-kwistjoni, a skans ta' repetizzjoni u sabiex jittratta l-ilment kemm jista' jkun b'mod 'ekonomiku u m'ħaffef', (fn. 32 Kap. 555, Art 19(3)(d)) qiegħed jagħmel referenza għal dak li ġie deciz minnu fil-Każ Nru. 028/2016 fit-23 ta' Frar 2018, u r-raġunijiet u l-motivazzjoni li ta f'dak il-każ f'dan ir-rigward, għandhom jgħoddu wkoll għal dan il-każ.

Għalhekk l-Arbitru qed jiċċad l-eċċezzjonijiet dwar kompetenza u, ġaladarba ġie deciz li l-ilmentatur huwa klijent eliġibbli u jista' jressaq l-ilment, allura, m'hemm xejn frivolu u vessatorju fl-ilment tiegħu u ser jikkunsidrah.

Eċċezzjoni lil-BOV u l-(BAM m'ħumiex il-Legittimi Kontraditturi

Jidher evidenti li l-BOV bieġh lill-ilmentatur il-prodott LVMMPF u l-ilmentatur huwa ggustifikat li jagħmel l-ilment kontra min bieħħlu l-prodott. Il-Bank daħal f'obbligati kuntrattwali mal-ilmentatur u, għalhekk, huwa evidenti li huwa l-legittimu kontradittur.

L-ilment m'ħuwiex indirizzat lejn il-BAM (VFM) iżda fil-konfront biss tal-Bank of Valletta għalkemm fil-formola tal-ilment isemmihom it-tnejn. L-ilment jiffoka fuq il-fatt li impjegat tal-BOV fil-Branch ta' Ħal Luqa kien bieġhlu l-prodott u ma spjegalux li kien għall-persuni professjonali u jifhmu fil-proprjetà. Jgħid li ma ingħatalux it-tagħrif neċessarju u ġie ttradut mill-BOV. Għalhekk fl-ebda ħin ma jgħid li l-BAM

kienet involuta direttament f'din it-transazzjoni u, għalhekk, ma tistax tkun legittimu kontradittur. L-uniku legittimu kontradittur huwa l-Bank of Valletta p.l.c.”

L-Appell

7. Is-soċjetà appellanta pprezentat ir-rikors tal-appell tagħha fit-2 ta' Ottubru, 2018, fejn talbet lil din il-Qorti sabiex tħassar u tirrevoka d-deċiżjoni appellata għajr fejn din iddeċidiet li l-BAM ma kinitx il-legittimu kontradittur u/jew giet illiberata mill-osservanza tal-gudizzju u/jew li l-ilment ma sarx kontra l-BAM, filwaqt li tilqa' l-eċċezzjonijiet tagħha, jew liema minnhom, u tiċhad it-talbiet kollha tal-ilmentatur bl-ispejjeż tal-appell odjern u dawk tal-proċeduri arbitrali kontra tiegħu. Is-soċjetà appellanta tgħid li tħoss ruħha aggravata bid-deċiżjoni appellata għaliex: (1) l-Arbitru kompletament skarta jew ma tax każ ta' numru ta' eċċezzjonijiet u sottomissjonijiet tas-soċjetà appellanta; (2) l-Arbitru ma kellu l-ebda kompetenza jiddeċiedi l-ilment; (3) l-Arbitru għamel apprezzament żbaljat tal-liġi meta ddeċieda, jekk iddeċieda, li l-ilment ma kienx frivolu u vessatorju skont il-para. (ċ) tas-subartikolu 21(2) tal-Kap. 555; (4) l-Arbitru għamel ukoll apprezzament ħażin tal-liġi u tal-fatti meta ddeċieda li jiċhad l-eċċezzjonijiet tal-preskrizzjoni ai termini tal-artikolu 1222 u tal-artikoli 2153 u 2156 tal-Kap. 16; (5) l-Arbitru għamel apprezzament ħażin tal-fatti u tal-liġi meta warrab il-klawsoli kompromissorji mill-kuntratt ta' transazzjoni, iżda fl-istess ħin żamm il-kuntratt fis-seħħ; (6) l-Arbitru għamel apprezzament ħażin tal-fatti u tal-liġi meta kkunsidra jekk l-appellat kienx investitur b'esperjenza; (7) l-Arbitru għamel l-iżbalji fil-kalkoli tal-kumpens.

8. Permezz tad-digriet tagħha tal-20 ta' Lulju, 2020, din il-Qorti fid-dawl ta' dak li jipprovdi għalih il-para. (e) tas-subartikolu 19(3) tal-Kap. 555, irrevokat *contrario imperio* d-digriet tagħha, kif diversament preseduta, tas-26 ta' Ottubru, 2018, u ordnat l-isfilz tan-nota li kienet giet ipprezentata mis-soċjetà appellanta fit-18 ta' Ottubru, 2019, filwaqt li skartat l-eċċezzjoni ta' preskrizzjoni eċċepita minnha a tenur tal-para. (f) tal-artikolu 2156 tal-Kap. 16.

9. Il-BAM wiegbet fid-19 ta' Ottubru, 2018, fejn filwaqt li ddikjarat li d-deċiżjoni appellata għandha tiġi kkonfermata fejn din iddeċidiet li hija mhijiex il-legittimu kontradittur, u/jew hija giet illiberata mill-osservanza tal-ġudizzju, u/jew li l-ilment ma sarx kontriha, irrimettiet ruħha għall-ġudizzju ta' din il-Qorti fir-rigward tat-talbiet l-oħra.

10. L-appellat intavola r-risposta tiegħu fid-19 ta' Ottubru, 2018, fejn talab lil din il-Qorti għar-raġunijiet hemm imfissra sabiex tiċhad l-appell tas-soċjetà appellanta, bl-ispejjeż kontra tagħha.

Konsiderazzjonijiet ta' din il-Qorti

11. Sabiex il-Qorti tevita tirrepeti dak kollu li diġà ntqal fis-sentenza tal-appell tagħha tas-16 ta' Diċembru, 2019, fl-ismijiet **Finco Treasury Management Limited għall-kont u beneficiċċju tal-Provinċjal Maltija tal-Agostinjani et vs. La Valette Funds SICAV p.l.c. et** (Appell numru 23/2018) u li għaliha għamlet riferiment aktar 'il fuq f'din is-sentenza, tiddikjara li l-konsiderazzjonijiet *kollha* li għamlet f'dik is-sentenza japplikaw *mutatis*

mutandis għal dan l-appell u li m'għandhiex x'izzid ma' dak li ntqal fl-imsemmija sentenza.

Decide

Għaldaqstant, għall-istess raġunijiet li ngħataw fis-sentenza mogħtija fis-16 ta' Diċembru, 2019, minn din il-Qorti, kif diversament ippreseduta, fl-ismijiet Finco Treasury Management Limited għall-kont u beneficiċċju tal-Provinċjal Maltija tal-Agostinjani et vs. La Valette Funds SICAV p.l.c. et (Appell numru 23/2018), tilqa' l-appell u tħassar id-deċiżjoni tal-Arbitru tat-12 ta' Settembru, 2018, għajr fejn gie dikjarat li s-socjetà BAM mhijiex il-legittimu kontradittur, filwaqt li tiċhad l-ilment tal-appellat bl-ispejjeż tal-proċedura arbitrali u dawk tal-appell odjern kontra tiegħu.

Moqrija.

**Onor. Dr Lawrence Mintoff LL.D.
Imħallef**

**Rosemarie Calleja
Deputat Registratur**